

A Fertőmelléki-dombsor kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület élőhelytérképezése

Barna Csilla¹ & Takács Gábor²

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság

e-mail¹: barna.csilla@fhnp.hu, e-mail²: takacs.gabor@fhnp.hu

ÖSSZEFOGLALÓ

A HUFH20003 Fertőmelléki-dombsor Natura 2000 terület élőhelytérképezése a Vogelwarte Madárvárta 2 - Interreg V-A AT-HU Program támogatásával valósult meg. A határ mindkét oldala magas biológiai sokféleséggel és értékes ökoszisztémák széles körével rendelkezik, a Fertőmelléki-dombsor az élőhelyek változatosságában kiemelkedő értékkel bír. Az élőhelytérképezés keretében elkészült a Fertőmelléki-dombsor természetességi térképe, a közösségi jelentőségű élőhelyek térképe.

KULCSSZAVAK: Fertőmelléki-dombsor, élőhelytérképezés, közösségi jelentőségű élőhelyek, Natura 2000

ANYAG ÉS MÓDSZER

A Fertőmelléki-dombsor Natura 2000 terület a Fertőmelléki-dombság kistáj (DÖVÉNYI, 2010) természetes és természet szerű élőhelyeit fedi le főként. A terület Fertőrákos, Sopron, Fertőboz, Hideség, Hegykő települések közigazgatási területéhez tartozik.

A felmérés során a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer kézikönyvében (TAKÁCS G. & MOLNÁR ZS., 2009) megadott módszertant követtük. A Madárvárta / Vogelwarte 2 projekt keretében elkészített 2017-es infra légifelvételen vizuális interpretációval határoztuk le a homogénnek tekinthető foltokat, majd a terepi bejárás során elkészítettük a jellemzésüket, illetve a szükség esetén módosítottuk a lehatárolásokat.

A bejárás során rögzítettük a foltra jellemző élőhely-típust (Á-NÉR), a természetességi-degradáltsági értékét, a jellemző fajokat és az esetleges veszélyeztető tényezőket, illetve egyéb megjegyzéseket. Az élőhely-típusokat BÖLÖNI J., MOLNÁR ZS., KUN A. (szerk.) (2011) munkája alapján adtuk meg. A természetességi-degradáltsági értékelés során a Németh-Seregélyes-féle módosított skálát alkalmaztuk.

EREDMÉNYEK

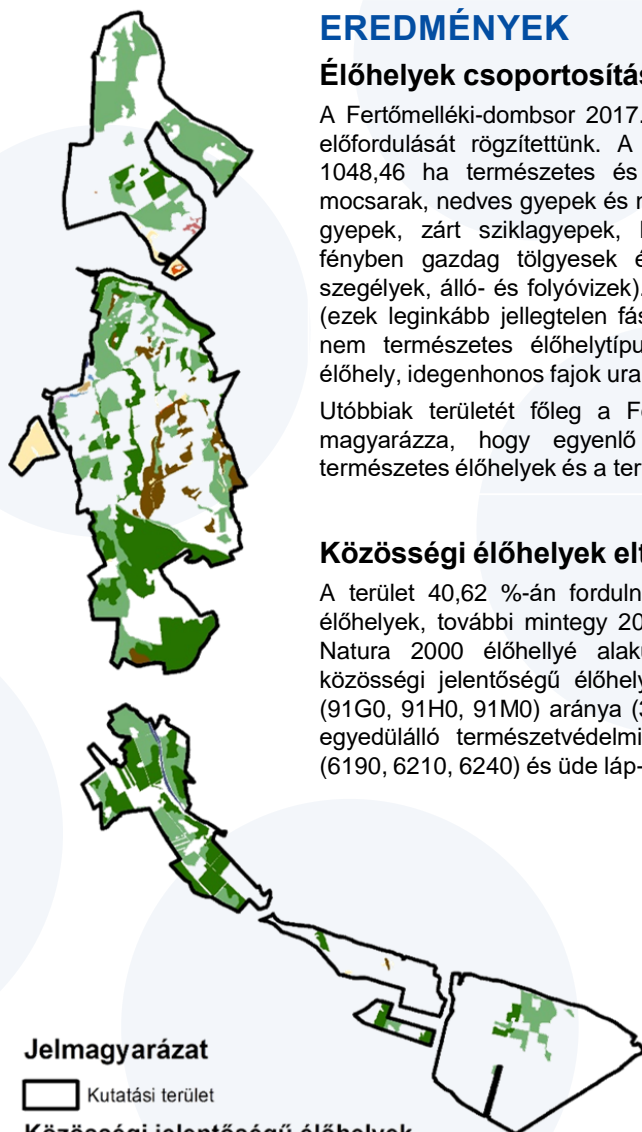
Élőhelyek csoportosítása és természetességük

A Fertőmelléki-dombsor 2017. évi térképezése során 48 élőhelytípust rögzítettünk. A terület 2563,63 ha kiterjedésű, ebből 1048,46 ha természetes és természetközeli élőhely (nádasok és mocsarak, nedves gyepek és magaskórósok, domb- és hegyvidéki üde gyepek, zárt sziklagyepek, lág- és ligeterdők, üde lomboserdők, fényben gazdag tölgyesek és erdő-gyep mozaikok, cserjések és szegélyek, álló- és folyóvizek). 470,67 ha bolygatott vagy másodlagos (ezek leginkább jellegtelen fás és fátlan élőhelyek), 1044,5 ha pedig nem természetes élőhelytípust (antropogén eredetű: agrár, egyéb élőhely, idegenhonos fajok uralta fás és cserjés típusok).

Utóbbiak területét főleg a Fertőmelléki-dombsor szőlői növelik, ez magyarázza, hogy egyenlő százalékban vannak jelen a nem természetes élőhelyek és a természetes, természetközeli élőhelyek

Közösségi élőhelyek elterjedése

A terület 40,62 %-án fordulnak elő aktuálisan közösségi jelentőségű élőhelyek, további mintegy 20% rövid időtávon (5-15 év) belül szintén Natura 2000 élőhellyé alakulhat (megfelelő kezelés hatására). A közösségi jelentőségű élőhelyeken belül legjelentősebb a zárt erdők (91G0, 91H0, 91M0) aránya (38,55%). Viszonylag kis kiterjedésűek, de egyedülálló természetvédelmi értékűek a különböző száraz gyepek (6190, 6210, 6240) és üde lág- és sásrétek (7230).

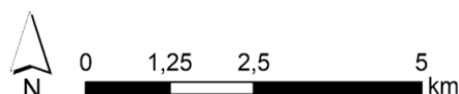
Jelmagyarázat

□ Kutatási terület

Közösségi jelentőségű élőhelyek

N2000

- 3150
- 6190
- 6210
- 6240
- 6510
- 7230
- 91E0
- 91H0
- 91G0
- 91M0

Á-NÉR főkategóriák szerinti megoszlás	Terület (ha)	%
Üde lomboserdők	408,88	15,9
Fényben gazdag tölgyesek és erdő-gyep mozaikok	573,45	22,4
Cserjések és szegélyek	26,84	1,0
Lág- és ligeterdők	0,54	0,0
Idegenhonos fajok uralta erdők és faültetvények	521,56	20,3
Egyéb erdők és fás élőhelyek	374,12	14,6
Domb- és hegyvidéki üde gyepek	7,04	0,3
Egyéb fátlan élőhelyek	96,55	3,8
Zárt száraz- és félszárazgyepek	14,28	0,6
Nádasok és mocsarak	13,96	0,5
Nedves gyepek és magaskórósok	1,30	0,1
Vizek	2,16	0,1
Agrár élőhelyek	449,79	17,5
Egyéb élőhelyek	73,15	2,9
Összesen	2563,63	100,0

Kód	N2000 élőhelyek	Terület (ha)	%
	Nem közösségi jelentőségű élőhely	1522,47	59,38
3150	Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition növényzettel	1,79	0,07
6210	Meszes alapkőzetű féltérmetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia)	39,13	1,53
6240	Szubpannon sztyeppék	2,39	0,09
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórtek (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	7,04	0,27
7230	Mészkedvelő üde lág- és sásrétek	1,30	0,05
91E0	Enyves éger (Alnus glutinosa) és magas kőris (Fraxinus excelsior) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)	1,37	0,05
91G0	Pannon gyertyános-tölgyesek Quercus petraea-val és Carpinus betulus-szal	408,88	15,95
91H0	Pannon molyhos tölgyesek Quercus pubescens-szal	73,41	2,86
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	506,12	19,74
Összesen		2563,89	100,00

IRODALMAK:

- DÖVÉNYI Z. (2010): Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Kutatóintézete. Budapest. pp. 347-350.
- TAKÁCS G. - MOLNÁR ZS. (szerk.) (2009): Élőhely térképezés. Nemzeti biodiverzitás-monitorozó rendszer. XI. - második átdolgozott kiadás, MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete, Vácrátót, pp. 54.
- BÖLÖNI J., MOLNÁR ZS., KUN A. (szerk.) (2011): Magyarország élőhelyei – Vegetációtípusok leírása és határozója. ÁNER 2011. MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete, Vácrátót, (440 pp.)